

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Oikeusapu](#) > [Spain](#)

Oikeusapu

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Espanja

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeudenkäyttö on Espanjassa julkinen palvelu, josta ei peritä maksuja. Riita-asian käsittelystä koituu yleensä kuitenkin kuluja, jotka voidaan luokitella seuraavasti:

1. asianajajan (*abogado*) ja oikeudenkäyntiasiamiehen (*procurador*) palkkiot
2. virallisissa lehdissä julkaistavien ilmoitusten kustannukset
3. tarvittavat vakuudet tiettyjen kanteiden nostamista varten
4. asiantuntijoiden (*expertos* tai *peritos*) palkkiot

Asianosaisen on yleensä maksettava edellä mainitut kulut ennakolta. Oikeudenkäynnin lopuksi tuomioistuimen on päätettävä (*condena en costas*), kuka niistä viime kädessä vastaa. Periaatteena on, että jutun hävinnyt osapuoli maksaa kulut.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Espanjan perustuslain (*Constitución Española*) 119 §:n mukaan henkilöille, joiden varat katsotaan riittämättömiksi, myönnetään tiettyjä etuuksia, kuten esimerkiksi vapauttaminen asianajajan ja oikeudenkäyntiasiamiehen palkkioiden, asiantuntijalausunnoista johtuvien kulujen, takuiden ja muiden oikeudenkäyntiin liittyvien maksujen maksamisesta.

Esimerkkinä voidaan mainita seuraavat:

1. lainopillinen etukäteisneuvonta
2. asianajajan ja oikeudenkäyntiasiamiehen palkkiot
3. virallisissa lehdissä julkaistavien ilmoitusten kustannukset
4. tarvittavat vakuudet tiettyjen kanteiden nostamista varten
5. asiantuntijoiden palkkiot

Näihin on lisätty (oikeusapulain muuttamisesta direktiivin 2002/8/EY soveltamiseksi 18.7.2005 annetulla lailla 16/2005) ainoastaan valtioiden rajat ylittävissä riitatapauksissa seuraavat kustannukset:

a. tulkkaukspalvelut

b. asiakirjojen kääntäminen

c. matkakustannukset, jos henkilökohtainen läsnäolo on välttämätön

d. asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen, vaikka se ei olisi välttämätöntä, jos tuomioistuin määrää siitä osapuolten yhtäläisen kohtelun takaamiseksi.

3 Millä perusteella oikeusapua voidaan myöntää?

Kaikki EU:n kansalaiset, joiden varat katsotaan riittämättömiksi (rajat ylittävissä riita-asioissa vain luonnolliset henkilöt).

a. Kaikki EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset, joiden laillinen asuinpaikka on Espanjassa tai joiden oikeus on tunnustettu kansainvälisissä yleissopimuksissa (esim. kansainvälistä lapsikaappausta koskevat yleissopimukset) samoin edellytyksin kuin EU:n kansalaiset

b. Työoikeudellisissa asioissa kaikki palkkatyöntekijät kansalaisuudestaan ja taloudellisesta asemastaan riippumatta

c. Yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt

Rikosoikeudellisissa, hallinnollisissa ja oikeudenkäyntiä edeltävissä hallinnollisissa menettelyissä ulkomaalaiset, joiden varat katsotaan riittämättömiksi, vaikka he eivät asuisi laillisesti Espanjassa.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun siitä riippumatta, onko heillä varaa oikeudenkäyntiin, myönnetään sukupuoleen perustuvan väkivallan, terrorismin tai ihmiskaupan uhreille sekä alaikäisille ja psyykkisesti toimintarajoitteisille, jotka ovat joutuneet hyväksikäytön tai kaltoinkohtelun uhriksi. Jos uhri kuolee, tämä oikeus koskee myös uhrin oikeudenomistajia sillä edellytyksellä, että he eivät ole syyllistyneet uhrin kuolemaan johtaneeseen rikokseen.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun myönnetään varoista riippumatta myös onnettomuudessa siten vammautuneelle henkilölle, ettei hän kykene lainkaan tekemään työtään tai harjoittamaan ammattiaan vaan tarvitsee apua muilta henkilöiltä, kun oikeudenkäynti koskee korvausvaatimusta aiheutuneesta vahingosta.

Työntekijät ja sosiaaliturvajärjestelmän edunsaajat, kun on kyse puolustautumisesta oikeudenkäynnissä työtuomioistuimessa, ilman velvoitetta osoittaa varojensa riittämättömyyttä.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun rajat ylittävissä riita-asioissa voidaan myöntää, jos asianosainen pystyy osoittamaan, ettei kykene kattamaan oikeudenkäyntikuluja asuinjäsenvaltionsa ja Espanjan välisten elinkustannusten erojen vuoksi.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Maksutonta oikeusapua voidaan myöntää kaikenlaisiin menettelyihin sekä riita-asioissa että riidattomissa asioissa, jos kanteen arvo on yli 2 000 euroa, paitsi jos asia edellyttää asianajajan käyttöä. Oikeusapu kattaa koko menettelyn, mahdolliset muutoksenhaut sekä tuomioiden täytäntöönpanon.

Kun kanteen arvo on alle 2 000 euroa eikä asia edellytä asianajajan tai oikeudenkäyntiasiamiehen käyttöä, on mahdollista hakea maksutonta oikeusapua, jos vastapuoli käyttää tällaisia ammattilaisia tai jos tuomari tai tuomioistuin nimenomaisesti määrää käyttämään tällaisia ammattilaisia osapuolten yhtäläisen kohtelun takaamiseksi.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Asianajajaliitto (*Colegio de Abogados*) voi alustavasti nimittää avustajan 15 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai sellainen voidaan nimittää tuomioistuimen määräyksellä.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Lomake on saatavilla asianajajaliiton oikeudellisesta neuvontapalvelusta (*Servicio de orientación jurídica*), tuomioistuinten kirjaamoista (*Decanatos de los Juzgados*) ja maakuntien oikeusaputoimistoilta (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Espanjan asianajajien yleisneuvosto (*Consejo General de la Abogacía Española*) pitää yllä verkkoportaalia [Justicia Gratuita](#). Portaalissa voi muun muassa täyttää oikeusapuhakemuksen tai tarkistaa, täytyvätkö maksuttoman

oikeusavun taloudelliset edellytykset. Asiakirjat ja hakemus on kuitenkin aina toimitettava jäljempänä esitetyllä tavalla.

Mihin hakemus jätetään?

Maksutonta oikeusapua koskeva hakemus ja siihen liittyvät asiakirjat on toimitettava asianajajaliiton oikeudelliseen neuvontapalveluun sillä paikkakunnalla, jossa pääasiaa käsittelevä tuomioistuin sijaitsee, tai hakijan kotipaikan tuomioistuimeen, jos menettelyä ei ole pantu vireille.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Asiakirjat, joista käy ilmi:

1. asianosaisen ja hänen perheyksikkönsä taloudellinen tilanne
2. hakijan henkilökohtainen tilanne ja perhesuhteet
3. minkälaista oikeussuojaa haetaan.

Tarkemmin sanottuna tarkoitetaan seuraavia asiakirjoja:

- Todistus yhteisöveron maksamisesta (*Certificado de liquidación del Impuesto sobre Sociedades*) (oikeushenkilöt)
- Jäljennös yleishyödyllistä toimintaa koskevasta ilmoituksesta tai säätiörekisteriin (*Registro de Fundaciones*) tehdystä merkinnästä (oikeushenkilöt)
- Kotipaikan kunnallisviranomaisten antama todistus kiinteistön omistusoikeudesta (*Certificado de signos externos*)
- Asuinpaikkatodistus (*Certificado de empadronamiento*)
- INEM-todistus työttömyysjaksosta ja etuuksien saamisesta
- Todistus julkisen alan eläkkeen vastaanottamisesta (*Certificado de cobro de pensiones publicas*).
- Julkisen työvoimapalvelun (*Servicio Público de Empleo Estatal, SPEE*) todistus työttömyysetuuden saamisesta ja ajanjaksosta, jolloin sitä on myönnetty
- Muut (mikä tahansa asiakirja todisteeksi hakemuksessa esitetyistä tiedoista).

Hakumenettelyn nopeuttamiseksi asianajajaliitot voivat pyytää joitakin näistä todistuksista asianomaisten puolesta, jos niille on nimenomaisesti annettu siihen lupa.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Maksutonta oikeusapua koskeva hakemus on toimitettava asianajajaliiton oikeudelliseen neuvontapalveluun sillä paikkakunnalla, jossa pääasiaa käsittelevä tuomioistuin sijaitsee, tai hakijan kotipaikan tuomioistuimeen, jos menettelyä ei ole pantu vireille. Jälkimmäisessä tapauksessa tuomioistuin toimittaa hakemuksen välittömästi edelleen kyseisellä alueella toimivaltaiselle asianajajaliitolle.

Asianajajaliitot on nimitetty rajat ylittäviä riita-asioita koskevia hakemuksia vastaanottaviksi viranomaisiksi. Näissä tapauksissa hakemuksen lähettää hakijan vakituisen asuinpaikkakunnan asianajajaliitto.

Euroopan maiden kansalaiset, joiden kotivaltio on liittynyt maksutonta oikeudenkäyntiä tarkoittavien hakemusten toimittamista koskevaan eurooppalaiseen sopimukseen, voivat jättää oikeusapuhakemuksensa sopimuksen soveltamisesta vastaavalle keskusviranomaiselle omassa maassaan.

Oikeusapuhakemus on jätettävä ennen oikeudenkäyntimenettelyn aloittamista tai, jos maksuttoman oikeusavun hakija on asiassa vastaajana, ennen kanteeseen vastaamista. Sekä kantaja että vastaaja voivat kuitenkin hakea maksutonta oikeusapua myös jälkikäteen, jos heidän taloudellinen tilanteensa on todistettavasti muuttunut.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Asianajajaliitto voi tehdä väliaikaisen päätöksen, jossa

a. asianomaiselle henkilölle ilmoitetaan hakemuksessa olevista puutteista, jotka on hakemuksen hylkäämisen uhalla korjattava 10 päivän kuluessa

b. todetaan, että hakemusta ei oteta käsiteltäväksi ja se on perusteeton, ja annetaan asia tiedoksi oikeusaputoimistolle

c. todetaan, että hakemus täyttää lakisääteiset vaatimukset ja asianajaja nimitetään 15 päivän kuluessa, ja annetaan asia tiedoksi oikeudenkäyntiasiamiesten liitolle (*Colegio de Procuradores*), jotta se nimittää oikeudenkäyntiasiamiehen 3 päivän kuluessa. Asianajajaliitto jättää hakemuksen oikeusaputoimistolle lopullisesti hyväksyttäväksi.

Jos asianajajaliitto ei pysty tekemään päätöstä 15 päivän kuluessa, hakija voi jättää hakemuksensa suoraan oikeusaputoimistolle, joka nimittää välittömästi oikeudenkäyntiasiamiehen ja asianajajan siksi aikaa, kun se tarkastaa tiedot ja asiakirjat.

Oikeusaputoimiston on tehtävä oikeusavun myöntämistä koskeva lopullinen päätös 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole tehty 30 päivän kuluttua hakemuksen vastaanottamisesta, vahvistetaan asianajajaliiton ja oikeudenkäyntiasiamiesten liiton väliaikaiset päätökset.

Päätös on annettava kolmen päivän kuluessa tiedoksi hakijalle, asianajajaliitolle, oikeudenkäyntiasiamiesten liitolle ja tuomioistuimelle, jossa menettely on aloitettu, tai tuomiopiirin tuomioistuinten ylituomarille (*juez decano*), jos menettelyä ei ole pantu vireille.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Kantajan on tehtävä oikeusapuhakemus ennen kanteen nostamista sen paikkakunnan asianajajaliittoon, jossa pääasiaa käsittelevä tuomioistuin sijaitsee, tai kantajan kotipaikan tuomioistuinten keskuskirjaamoon (*juzgado decano*).

1. Vastaajan on tehtävä oikeusapuhakemus ennen kanteeseen vastaamista. Vastaajan oikeusapuhakemus ei keskeytä oikeudenkäyntimenettelyä. Tuomari voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä määrätä menettelyn keskeytettäväksi, kunnes maksuttoman oikeusavun myöntämistä tai epäämistä koskeva päätös on tehty.

Silloin kun haetaan maksutonta oikeusapua rajat ylittävän riita-asian vireille saattamiseksi toisessa jäsenvaltiossa, hakemus jätetään hakijan vakituisen asuinpaikan asianajajaliiton käsiteltäväksi (jos Espanjassa asuva henkilö on riita-asian osapuolena toisessa valtiossa).

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Yleissääntönä on, että asianajajaliitto nimittää vuorossa olevan asianajajan. Asianosainen voi kuitenkin nimittää oman asianajajansa, jonka on tällöin luovuttava palkkion veloittamisesta.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Maksuton oikeusapu kattaa seuraavat kulut:

1. lainopillinen etukäteisneuvonta
2. asianajajan ja oikeudenkäyntiasiamiehen palkkiot
3. virallisissa lehdissä julkaistavien ilmoitusten kustannukset
4. tarvittavat vakuudet tiettyjen kanteiden nostamista varten
5. asiantuntijoiden palkkiot
6. 80 prosentin alennus notaarin vahvistamien asiakirjojen sekä kiinteistö- ja kaupparekisterien antamien todistusten toimituskuluista.

Maksuttomaan oikeusapuun sisältyvät rajat ylittävissä riita-asioissa lisäksi tulkkaukspalveluista ja asiakirjojen kääntämisestä aiheutuvat kulut sekä matkakulut, jos asiaa käsittelevä tuomioistuin katsoo hakijan läsnäolon välttämättömäksi.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Silloin kun tulot ovat yli kaksi kertaa mutta alle viisi kertaa niin suuret kuin vähimmäispalkka, oikeusaputoimisto voi poikkeuksellisesti myöntää maksutonta oikeusapua hakijan henkilökohtaisen tilanteen ja perhetilanteen perusteella.

Huomioon otetaan hakijan perhetilanne, huollettavina olevien lasten ja perheenjäsenten lukumäärä, oikeudenkäyntimaksut ja muut menettelyn aloittamisesta aiheutuvat kulut tai muut vastaavat kustannukset, jotka arvioidaan objektiivisesti. Kaikissa tapauksissa otetaan myös huomioon hakijan asema tietynlaisen suurperheen vanhempana.

Maksutonta oikeusapua voidaan myöntää samoin edellytyksin kuin edellisessä kohdassa hakijan terveydentilan tai vammaisten yhtäläisistä mahdollisuuksista, syrjimättömyydestä ja yleisestä esteettömyydestä 2.12.2003 annetun lain 51/2003 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun vammaisuuden perusteella. Oikeusapua voidaan myöntää myös henkilöille, jotka toimivat menettelyssä huollettavanaan olevan vammaisen puolesta ja tämän etujen mukaisesti, sillä edellytyksellä, että kyseiset menettelyt liittyvät asianosaisen terveydentilaan tai vammaan.

Tällaisissa tapauksissa asianomaisen oikeusaputoimiston on määritettävä, mitä 6 §:ssä tarkoitettuja etuuksia hakijaan sovelletaan.

Asianosainen maksaa itse ne oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut, joita oikeusapu ei kata, odottaessa tuomioistuimen päätöstä siitä, kuka vastaa kuluista. Jos vastapuoli häviää oikeusjutun, hänen on korvattava oikeusavun saajalle ne kulut, jotka tämä joutui itse maksamaan.

Kun tätä sääntöä sovelletaan toisessa EU:n jäsenvaltiossa asuvaan henkilöön, on noudatettava varovaisuusperiaatetta ja otettava huomioon hakijan asuinvaltion elintaso siten, ettei vahingoiteta hänen etujaan.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kun oikeus maksuttomaan oikeusapuun riita-asiassa on tunnustettu, se kattaa ilman erillistä hakemusta kaikki riita-asiaan liittyvien menettelyjen vaiheet ja tapahtumat, myös täytäntöönpanon, jos se tapahtuu kahden vuoden kuluessa ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta tuomiosta, sekä kaikki samassa riita-asiassa tehtyjä tuomioita koskevat muutoksenhaut.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Myönteinen oikeusapupäätös voidaan peruuttaa, jos päätös on johtunut hakijan virheellisestä ilmoituksesta taikka vääristelemistä tai salaamista tiedoista.

Maksuton oikeusapu voidaan lopettaa, jos sen saajan taloudellinen asema paranee kolmen vuoden aikana.

Molemmista tapauksissa sovelletaan kuitenkin pääsääntöä, jonka mukaan jutun hävinnyt osapuoli maksaa oikeudenkäyntikulut.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Hakija voi tehdä kielteisestä oikeusapupäätöksestä muutoshakemuksen oikeusaputoimistolle kymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Ratkaisun muutoksenhaussa tekee toimivaltainen tuomioistuin.

17 Keskeyttääkö oikeusapuhakemus vanhentumisajan kulumisen?

Oikeusapulain 16 §:n mukaan hakemus ei lähtökohtaisesti lykkää asian käsittelyä. Oikeussihteeri voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai osapuolten pyynnöstä määrätä määräajan keskeyttämisestä estääkseen tilanteen, jossa oikeudenkäynti estyy määräajan päättymisen vuoksi tai osapuolten tasapuolinen kohtelu vaarantuu. Tällöin

määräajan kulumisen keskeytyy, kunnes oikeusavun myöntämisestä tehdään päätös tai kunnes asianajaja tai oikeudenkäyntiavustaja nimitetään väliaikaisesti sellaisessa tapauksessa, jossa oikeudellinen edustus on joko pakollista tai välttämätöntä oikeuden toteutumiseksi, edellyttäen, että hakemus tehdään prosessilainsäädännössä säädetyn määräajan kuluessa.

Jos hakemus on jätetty ennen menettelyn aloittamista ja jos oikeudenkäynti vaarantuu määrä- tai vanhentumisaikojen vuoksi, tällaisten määrä- tai vanhentumisaikojen kulumisen keskeytyy hakijan puolesta toimivan asianajajan tai tarvittaessa oikeudenkäyntiavustajan väliaikaiseen nimittämiseen asti tai jos näiden nimittäminen ei ole mahdollista, siihen saakka, kunnes lopullinen päätös oikeusavusta on tehty.

Määräaika alkaa kulua uudestaan, kun asianajajaliitto ilmoittaa hakijalle asianajajan nimittämisestä väliaikaisesti, tai tapauksesta riippuen kun oikeusaputoimisto tekee päätöksen oikeusavusta, ja joka tapauksessa kahden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä.

■ Päivitetty viimeksi: 24/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.